

CI

ÜNİTE 5: SİNEMA DÜNYASI

Ders 1: Beyaz Perde

Ders 2: Yeşilçam

Ders 3: En İyiler

■ Kazanımlar

■ Dinleme

1. Herhangi bir konuda hazırlanmış uzun soluklu radyo ve tv programlarını ayrıntılarıyla anlayabilecek şekilde, sıkılmadan takip eder.
2. Dinleme/İzleme sürecinde söz konusu olayı, zamanı, kişi kadrosunu bağlamsal düzlemde konumlandırır.

■ Okuma

1. Okuduğu metinde anlatılan olayların ve durumların altında yatan toplumsal, politik ve tarihi olguları fark eder.
2. Metinde yer alan espri, şaka, argo vb. kullanımların anlamları hakkında fikir yürütür.

■ Konuşma (Sözlü Anlatım ve Karşılıklı Konuşma)

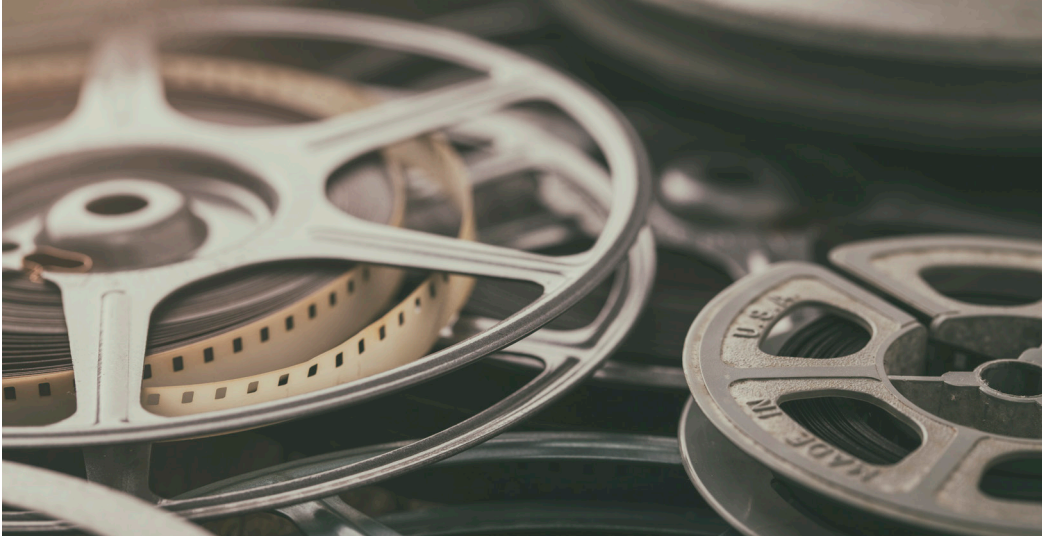
1. Hazırladığı bir konuyla ilgili topluluk önünde sunum yapar ve sunumla ilgili kendisine yöneltilen soruları yanıtlar.
2. Ana dil konuşucuları arasındaki Türk kültürünü, toplumunu ve yaşantısını konu eden konuşmalara katılır.

■ Yazma

1. Herhangi bir konu üzerine yapılmış değerlendirmelerden yola çıkarak konu hakkındaki bakış açısını ve yorumlarını içeren metinler oluşturur.
2. Kurallarına uygun şekilde kompozisyon ya da rapor türünde metinler yazar.

Ders I: BEYAZ PERDE

Hazırlık:

1. Beyaz perde size neyi ifade ediyor?
2. Film izlemeyi sever misiniz?
3. Sinemaya ne sıklıkla gidersiniz?
4. Defalarca bıkmadan izlediğiniz film var mı?

Bu derste neler öğreneceğiz?

Beyaz perde ile ilgili farklı konularda ilginizi çeken metinleri anlayabilecek, bu konu hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

SİNEMA NEDİR?

Korku ve gerilim filmlerinin usta yönetmeni Alfred Hitchcock'a soracak olursanız, "Sinema bir hayat dilimi değildir, bir pasta dilimidir." Ona göre, sinema gerçek yaşamdan bir kesit değil, güzel vakit geçirmemizi sağlayan bir araçtır. Bu nedenle olsa gerek, Hitchcock "Drama, sıkıcı bölümleri atılmış bir hayattır." der.

Orson Welles, sinemayı "Bir çocuğun sahip olabileceği en güzel oyuncak." olarak tanımlar. Bu görüş muhtemelen birçok kişi tarafından paylaşılacaktır.

Sinema tarihinde bir kilometre taşı, bir dönüm noktası olan “Serseri Âşıklar” filminin yönetmeni Jean-Luc Godard’a soracak olursanız, “Sinema, saniyede yirmi dört kere gerçektir.” Dahası Godard, sinemanın dünyanın en büyük siyasal gerçeği olduğunu da söyler.

Avusturyalı yönetmen Fritz Lang’a göre ise, “Sinema sorumluluk bilinciyle kullanılması gereken tehlikeli bir araçtır.” Fritz Lang ile aynı görüşü paylaşan bir başka ünlü yönetmen, Luis Bunuel’e göre de “Sinema, özgür bir beynin elindeyse olağanüstü ve tehlikeli bir silahtır. Çünkü düşler ve duygular, insanın iç dünyasını anlatan en güçlü araçlardır.”

İtalyan yönetmen Fedorico Fellini’ye göre, “Sinema, hayatı anlatmanın kutsal bir biçimidir.” Sinemanın hoş vakit geçirmemizi sağlayan bir eğlence olduğu kadar bir iş ya da ticaret olduğunu da söyleyebiliriz. Filmle seyircinin buluşturulduğu, bu nedenle de sinemanın güçlü bir iletişim aracı olarak görülebileceği, kimi zaman da popüler kültürün bir parçası olduğu da söylenebilir. Öte yandan sinemaya bir bütün olarak bakmak istiyorsak, sinemanın her şeyden önce sanat olduğunu görmeliyiz ve neden sanat olduğunu anlamalı ve anlatmalıyız.

Kaynak: (H.Savaş, Güzel Sanatlar, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 1: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Sinemayı bir pasta dilimi olarak gören yönetmen kimdir?

2. Orson Welles sinemayı neye benzetir?

3. Jean-Luc Godard’ın sinema tarihinde bir kilometre taşı, bir dönüm noktası kabul edilen filminin adı nedir?

4. Fedorico Fellini, hangi millettendir?

5. Sinemayı bir bütün olarak değerlendirmek istiyorsak her şeyden önce onu bir eğlence aracı mı, bir iş mi, bir sanat mı, bir iletişim aracı olarak mı kabul etmeliyiz?

İŞTEŞ YAPI (-ş/ -Iş/-Uş/-IAş)

Fiilin birden fazla özne tarafından karşılıklı ya da birlikte yapıldığını bildiren fiillere işteş fiil denir.

Örnek:

Ali, bahçede karşılaştığı Ayşe'ye selam verdi. Ayşe de Ali'ye selam verdi.

» Ali ile Ayşe, selamlaştılar. (Karşılıklı)

Öğretmen fıkra anlattı. Öğrenciler hep birlikte güldü.

» Öğretmenin anlattığı fıkraya bütün sınıf gülüştü. (Birliktelik)

Uyarı: Bazı fiiller, aldığı ek nedeniyle işteş gibi gözükür. Fakat iş; özne tarafından tek başına yapılabildiğinden bu fiiller, işteş değildir.

- » Adam genç yaşında dünyayı dolaştı.
- » Kardeşimin baş parmağı kapıya sıkıştı.

cümlelerinde fiiller işteş yapıda değildir; çünkü karşılıklı ya da birlikte yapılma anlamı yoktur.

- Adlara “-IAş” eki getirilerek türetilen fiiller “bir durumdan başka bir duruma geçme, yeni bir görünüm kazanma” gibi anlamlar taşır. Bu fiillerde de karşılıklı ya da birlikte yapılma anlamı yoktur.

» Son birkaç yılda saçım tamamen beyazlaştı. (Durum değişikliği)

Bu cümlede fiil, birden fazla özne tarafından yapılmamıştır; özne bir nitelikten, durumdan (siyah saç) başka bir niteliğe, duruma (beyaz saç) geçmiştir.

Babam altı ay önce hasta oldu. Babam şimdi düzeldi.

» Babam iyileşti. (Durum değişikliği)

ETKEN YAPI (-t, -r, -Dir)

Etken fiiller, bir işin veya bir eylemin bilinen bir kişi tarafından yapıldığını bildirir. Bu fiiller geçişlidir.

Örnek:

Adam, çok büyüyen kavak ağaçlarını **kesti**. (Kesen, adam)

Kadın, gömlekleri ve pantolonları **ütülüyor**. (Ütüleyen, kadın)

Ayşe, günlerce uğraşarak evi **temizledi**. (Temizleyen, Ayşe)

ETTİRGEN YAPI

Özne, işi kendisi yapmaz da başka bir kişiye yaptırırsa ettirgen fiil kullanılır. Geçişli fiillere “-t, -r, -Dir/DUr” eklenerek yapılır.

Örnek:

Adam, çok büyüyen kavak ağaçlarını işçilere kestirdi. (Yapan, işçiler)

Kadın, gömlekleri ve pantolonları kuru temizlemeciye ütöletiyor.(Ütüleyen, kuru temizlemeci)

Ayşe, evi temizlikçi kadına temizletti. (Temizleyen, temizlikçi kadın)

Not: Ettirgen yapılarda “-r” eki az kullanılır.

OLDURGAN YAPI

Geçişli Fiiller (Nesne Alabilen Fiiller)

Nesne alabilen fiillere “geçişli fiil” denir. Geçişli fiiller, “neyi, kimi, ne” sorularına cevap verir.

Ben o romanı geçen sene okumuştum. (Neyi okumuştum ? - Romanı okumuştum.)

Ben Ayşe’yi aramıştım. (Kimi aramıştım ? - Ayşe’yi aramıştım.)

Ben elma aldım. (Ne aldım ? - Elma aldım.)

Not: Geçişli fiile sahip olan cümlelerde kimi zaman nesne bulunmaz. Bu fiiller nesne almasalar da geçişlidir. Önemli olan, fiilin nesne alabilmesidir.

Arkadaşım çok güzel anlattı.

Arkadaşım konuyu çok güzel anlattı.

“anlat-” fiili nesne alabildiği için geçişlidir.

Geçişsiz Fiiller (Nesne Alamayan Fiiller)

Nesne alamayan fiillere “geçişsiz fiil” denir. Geçişsiz fiiller, “neyi, kimi, ne” sorularına cevap vermez.

Ahmet’in anlattığı fıkraya hepimiz güldük. (Neyi güldük ? - X)

Ablam dün erkenden uyandı. (Kimi uyandı ? -X)

Onunla sergideki tablolara baktık. (Ne baktık ? - X)

Oldurgan Fiil

Geçişsiz iken “-r, -t, -Dir/-DUr” eklerinden uygun olanını alarak geçişli hâle gelen fiillere **oldurgan fiil** denir.

Geçişsiz Fiil

düşmek
başlamak
gülmek

Oldurgan Fiil

düş – **ür** – mek
başla-**t**-mek
gül-**dür**-mek

Örnek:

Garson, çay servisi yaparken bardakları tepside yere düşürdü.

Küçük çocuk, komik hâlleriyle herkesi kendine güldürdü.

Hakem düdüğü çalarak maçı başlattı.

Ettirgen Fiil – Oldurgan Fiil Farkı:

Ettirgen ve Oldurgan yapılarda “-t, -r, -Dır/-DUr” ekleri fiillere eklenir. Ettirgen fiillerde işi yapan özne değildir, işi yapan farklı bir kişi, aracı vardır. Oldurgan fiilde böyle bir aracı bulunmaz, özne işi kendisi yapar, başkasına yaptırmaz.

Geçişsiz

kaçmak
ağlamak
dolmak

Oldurgan

kaç-**ır**-mak
ağla-**t**-mak
dol-**dur**-mak

Geçişli

beklemek
silme

Ettirgen

bekle-**t**-mek
sil-**dir**-mek

Örnek:

Mehmet, ayaklarını iki saat boyunca tuzlu suda **dinlendirdi**. (oldurgan)

Özne (Mehmet), işi yapan kişidir.

Öğretmen öğrencilerine kitap **okuttu**. (ettirgen)

Özne (öğretmen), işi yapan kişi değildir. Okuma işini farklı bir kişi (öğrenciler) yapmıştır.

EDİLGEN YAPI

Bir işin, bir eylemin yapıldığını bildiren fiillerdir. Fiillere “-I, -n” eklenerek yapılır. Eylemin kim tarafından yapıldığı belirtilmemiştir. Sadece işin kendisi ifade edilir.

Örnek:

Güzelim ormanlar yakılmış. (Yakan belli değil)
Bizim takım dünkü maçta yenilmiş. (Yenen belli değil)
Evin duvarları boyanmış. (Boyayan belli değil)
Şehrin duvarlarına yazılar yazılmış. (Yazan belli değil)

Not: İşteş fiillerden türetilen ettirgen fiiller “-ş/-ış/-Uş+Dİr/DUr+-İl/-Ul” biçiminde edilgen yapılıdır.

İki otomobil test için 100 km hızla **çarpıştırıldı**. (işteş+ettirgen+edilgen)

Bazı yörelerde hayvanlar **dövüştürülüyor**. (işteş+ettirgen+edilgen)

Boğaziçi Köprüsü'yle suyun iki yakasındaki insanlar birbirine **kavuşturuldu**.
(işteş+ettirgen+edilgen)

Etkinlik 2: Aşağıdaki cümleleri örnekteki gibi birleştirerek tekrar yazın.

Otomobil, yolcu otobüsüne çarptı.

Yolcu otobüsü otomobile çarptı.

Örnek: *Otomobil ile yolcu otobüsü çarpıştı.*

Ahmet, yurtdışındaki arkadaşına sık sık mektup yazıyor.

Ayşe de Ahmet'e mektup yazıyor.

1. Ahmet ile Ayşe _____.

Cenazede bir kadın ağlıyordu.

Öteki tarafta erkekler de ağlıyordu.

2. Cenazede insanlar _____.

Ayşe koridorda hızlı hızlı yürürken Ali'ye çarptı.

Ali koridorda koşarken Ayşe'ye çarptı.

3. Ali ile Ayşe _____.

Öğretmen ders anlatmaya çalışırken kızın biri ötekine bir şeyler anlatıp gülüyordu.

Sonra ona çevresindeki kızlar da katılıp gülüyordu.

4. Sınıftaki kızlar _____.

Etkinlik 3: Aşağıda verilen eylemleri kullanarak örnekteki gibi ettirgen cümleler kurun.

Örnek:

Çalışmak: Buraya gelebilmek için çok çalıştım.

Kızımı sınav için çalıştırdım.

1. silmek: _____

2. almak: _____

3. boyamak: _____

4. taşımak: _____

5. okumak: _____

6. uyumak: _____

7. kesmek: _____

8. söylemek: _____

9. oynamak: _____

10. seçmek: _____

Etkinlik 4: Aşağıdaki cümleleri edilgen yapıyla tamamlayın.

1. Okuduğunuz kitapta beğendiğiniz satırların altını çizin.

Satırların altı _____.

2. Filmi iki saat boyunca nefes almadan izledik.

Film soluk soluğa _____.

3. Sosyal Hizmetler Kurumu, kaybolan çocuğu annesiyle buluşturdu.

Çocuk ve annesi _____.

4. Akrabaları yıl ayrılan karı kocayı bu yıl birleştirdi.

Geçen yıl ayrılan karı koca bu yıl akrabaları tarafından _____.

5. Tatil için izin istedi. İzin _____.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

AH ŞU SİNEMA!

Sinema, kültür endüstrisinin en işlevsel ürünlerinden birisidir. Sinemanın kitlelerin yönlendirilmesinde önemli görevler üstlendiği söylenebilir. Bu nedenle, kültür endüstrisinin diğer ürünlerinde olduğu gibi, sinemaya karşı da uyanık olmak ve onu analiz etmeyi bilmek oldukça önemlidir.

Bazı düşünürler, endüstrinin, insanların sadece günlük ihtiyaçlarını gidermelerini sağlayan ürünler üretmediğini, aynı zamanda onların duygu ve bilinç dünyalarına yönelik ürünler de ürettiğini söyler. Aralarında şunu da söyleyen vardır: “ Gittiğim her film, beni biraz daha aptallaştırıyor, biraz daha kötüleştiriyor.”

Sinema, bir kitle iletişim aracıdır. Kitleler için üretilen içeriklerin anlam bakımından da yönlendirilmesi gerekir. Günümüzde üretilen birçok film, çeşitli toplumsal olaylar karşısında kitlelerin tepkileri konusunda önemli bir görev üstlenmiştir. Kamuoyunu yönlendirmesi açısından, filmlerde Rambo türünden kahramanların ortaya çıkarılması tesadüf değildir. Bu tür filmler ve film kahramanları sayesinde toplumların duygu ve motivasyonu derinden etkilenmektedir.

Algı, bireylerin duyguları aracılığıyla edindikleri bilgilere göre hareket etme işlemidir. Nesnel dünyamızı doğrudan etkileyen algılarımız, düşünce biçimlerimizi oluşturmada da oldukça önemli bir role sahiptir. Bireyler düşüncelerini çoğunlukla bu algılardan oluşturmaktadır. Özellikle sinema endüstrisi, bireylerin bilişsel dünyasını etkileyen ve ona yön veren önemli bir araçtır. Geçmişin kahramanları savaş meydanlarından dövüşerek ve kanla çıkarken, günümüzün kahramanları beyaz perdede senaryolar aracılığıyla yaratılmakta ve kitlelere sunulmaktadır.

Popüler kültür, çeşitli kahramanlık filmlerini başarılı bir biçimde tüketim kültürüne eklemiştir. Sinema, kitle kültürünün bir taşıyıcısı olduğundan, algı yönetimi yapmak isteyenler için önemli bir araçtır.

İzleyici, kültür endüstrisine ait bu ürünleri sorgulamadan özümseyebilir. İzleyiciler, beyaz perdenin karşısında pasif birer tüketici konumundadırlar. Tüketiciler işçiler, memurlar, çiftçiler kısaca halktır. Endüstriyel üretim, onları öyle kuşatır ki, önlerine konulan her şeye kapılırlar.

Bu filmlerin başarısı, kitlelerin ruhunu iyi bir biçimde yansıtmasında, kitlelerin karşısında birebir ayna görevi üstlenmesinde yatmaktadır.

O zaman şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Sinema, aslında bizim arzularımızı kullanarak yarattığı hayali dünyayı, endüstrinin kendi amaçları doğrultusunda yönlendirerek bize yansıttığı sihirli bir aynadır.

Kaynak: (GÖKBEL, Türk Sinemasında Algı Yönetimi: Kurtlar Vadisi Örneği, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 5: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Bu yazıda ileri sürülen iddia, ana düşünce nedir?

2. Parçaya göre, seyircinin sinema karşısında tutumu nasıl olmalıdır?

3. Endüstri, günlük ihtiyaçları giderecek ürünlerden başka neler üretmektedir?

4. Rambo türünden filmler hangi amaçla üretilmektedir?

5. Algı nedir?

6. Bireyler düşüncelerini nasıl oluşturmaktadır?

7. Geçmişteki kahramanlarla günümüzdeki kahramanlar arasındaki farklar nelerdir?

8. Sinema kimler için önemli bir araçtır?

9. İzleyici, kültür endüstrisine ait ürünler karşısında nasıl davranır?

10. Rambo türünden filmlerin başarısı nereden kaynaklanmaktadır?

Yazalım

Ülkenize ait, izlediğiniz ve etkilendiğiniz bir filmin olay örgüsünü yazın.

Ders 2: YEŞİLÇAM

Bu derste neler öğreneceğiz?

Yeşilçam filmleri ile ilgili farklı konularda ilginizi çeken metinleri okuyup anlayabilecek ve bu konu hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

YEŞİLÇAM MİTOLOJİSİ VE KLİŞELER

G. Scognamillo

Yeşilçam Sineması her zaman fazla eğitilmiş olmayan geniş halk topluluklarına yönelmiştir. Yeşilçam, naif seyirciler için naif bir sinema yapmıştır. Çokça duygu yüklü, kolayca anlaşılabilen, aynı anda dramı, melodramı, güldürüyü ve heyecanı verebilen, bunun için her çeşit klişeyi ve tesadüfü kullanan bir sinemadır.

Yeşilçam'ın en hızlı ve bin kadar senaryo yazmış sinema adamı Bülent Oran, anlatılan öykülerdeki akıl almaz tesadüflerin bilinçli olduğunu ve seyircinin bunları beklediğini söyler. Mutlu sonda olduğu gibi, tesadüflere bağlı dramatik akışı da Yeşilçam icat etmemiştir. Bunları sık sık kaynak olarak kullandığı 19. yüzyılın “Sefiller”, “Ekmekçi Kadın”, “İki Yetim” gibi Fransız popüler romanlarından almıştır.

Yeşilçam senaryolarında fakir genç kız-zengin delikanlı (ya da tersi) ikilisi, en temel klişedir. Bu karakterlerin görevi, iki ayrı çevreyi karşı karşıya getirmek, oradan da toplumsal eleştiriye girmektir. Bir tarafta mahallede büyüyen, mahallenin çok sevdiği bir genç kız ya da bir esas delikanlı vardır. Diğer tarafta ise çok zengin, konaklarda, havuzlu villalarda oturan bir fabrikatör oğlu ya da bazen de şımarık olan kızı vardır. Gençler, günün birinde tesadüfen karşılaşır ve yıldırım aşkıyla birbirlerine bağlanırlar. Ne var ki araya aileler gibi onların birleşmelerini istemeyen kişiler girer. Olaylar birbirini izler. Bazen fakir kız ya da delikanlı sosyetik çevreye girer, fakat ortamın ne kadar bozulduğunu görünce geri çekilir. Eski arkadaşlarına, mahallesine ya da gecekondu semtine ve orada onu bekleyen birine döner.

Bir kapıcının kızı olan gözü havalarda bir genç kız, sosyeteye ayak attığında çeşitli olaylarla karşılaşır ve değişime uğrar. Bu değişim, genellikle mini etek giymekle, kulüplere gitmekle, sigara ve içki kullanmakla, işe yaramaz bir delikanlıyla ilişkiye girmekle özetlenir. Kimi durumlarda bu genç kadın, namusunu kurtarmak için birisini öldürür ve mahkemelere düşer. Şanslı ise, bir tesadüf eseri, onu savunan avukat hiç tanımadığı babası çıkar bazen de oğlu onu kurtarır.

Bir suç işleyip uzun yıllar hapisyanede yatan adam, çıktığında, kötü işlere bulaşmış olan oğlu ya da kızı ile karşılaşır ve onları doğru yola geri getirmek için mücadele eder. Bazen birbirlerini kaybeden kardeş büyür ve biri polis diğeri haydut olur. Ve kader onları karşılaştırır.

Yeşilçam'da kent, genelde üçe ayrılır: Gecekondu, mahalle, üst zengin çevre. Bu üç mekân arasında sürekli olumlu ya da olumsuz bir alışveriş vardır. Gecekondu mahallesinden çıkan genç kız günün birinde ses yıldızı veya kötü kadın olur. Kenar mahalle delikanlısı tetikçi ya da soyguncu olur. Mahallenin güzel kızı ya tecavüze uğrar ya da kadın satıcılarının eline düşer. Güzel bir sesi varsa yıldızlığa doğru yol alır ama daima saf ve temiz kalır. Bazen bir mafya babası ile tanışır. Bu mafya babası mutlaka mert biridir, ona âşık olur. Ama adam kanun dışı işler yaptığından finalde ölebilir.

Kırsal bölgelerde kan davası yüzünden düşman olan iki ailenin çocukları, Romeo ve Juliet gibi birbirlerini severler ama bir araya gelemezler ve sonları ölümdür. Yakışıklı çoban ya da köy delikanlısı bir kızı sever ama kötü ağanın gözü kızdadır. Köy filmlerinde toplumsal bir protesto olarak ağa hep kötüdür. Kızı kaçıtır, dağa kaldırır, kız intihar eder ve delikanlı ağayı vurur.

Yeşilçam mitolojisinin bir başka ve çok kullanılan ögesi hastalıktır. Bu, sadece yurt dışında tedavisi mümkün olan gizemli bir hastalıktır. Genç kız, bu ölümcül hastalığa tutulmuştur. Ameliyat olması, yurtdışına çıkması şarttır ama parası yoktur. Aynı şekilde tesadüfi kazalar da dramatik bir malzeme bulundurur. Kız yolda yürürken bir araba ona çarpar ve kız kör kalır, hafızasını yitirir. Ya da kör kalan delikanlıdır ve herhangi bir nedenden dolayı ayrıldığı sevgilisi ya da eşi bakıcı olarak yanına gelir. Delikanlı, görmeden onu âşık olur, bir ameliyat geçirir, gözleri açılır ve yeniden mutlu olurlar. Mantık bunları kabul etmese de naif seyirci kabul eder, duygulanır.

Yeşilçam sineması bir formül sinemasıdır. Gücünü ve güçsüzlüğünü bu tekrarladığı formüllerden alır.

Yeşilçam'ın çökmesi ile 80'lerin sonunda film sayısı 100'lerden 30'lara düşer ve bu mitoloji de çöker. Yerini yeni, güncel, psikolojik, siyasal, olgun ve çağdaş bir sinemaya bırakır.

Kaynak: (www.tsa.org.tr, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 6: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Yeşilçam filmleri kimlere seslenmektedir?

2. Yeşilçam Sinemasının en temel özelliği nedir?

3. Yeşilçam Sineması'nın kaynakları nelerdir?

4. Yeşilçam sineması gücünü nelerden alır?

5. Yeşilçam Sineması yerini nasıl bir sinemaya bırakır?

Okuyalım

TÜRK SİNEMA TARİHİNDE ÖNEMLİ OLAYLAR VE FİMLER

1. İlk renkli Türk filmi, “Halıcı Kız” (1953).
2. Metin Erksan’ın filmi “Susuz Yaz”, 1964’te Berlin’de Altın Ayı Ödülü’nü kazandı.
3. İlk Antalya Altın Portakal Film Festivali 1964 yılında düzenlendi.
4. 1972 yılında 299 film çekildi, renkli filmlerin sayısı siyah-beyaz filmleri geçti.
5. “Ah Güzel İstanbul” - Atıf Yılmaz (1966). İstanbul üzerine çekilen unutulmaz filmlerinden biridir. 50’li yılların başına rastlayan Sinemacılar Dönemi boyunca, başta Ömer Lütfi Akad olmak üzere birçok ustalar, Türk sinemasına yeni bir soluk getirdi. Sinemanın tiyatrodan farklı, özgün ve kendi ayakları üzerinde durabilen bir sanat olduğunu kanıtlamıştır.
6. “Vesikalı Yarım” - Ömer Lütfi Akad (1968). Yeşilçam en parlak dönemini yaşarken, Ömer Lütfi Akad, Türk sinemasına melodram türünün başyapıtını armağan etmiştir. “Vesikalı Yarım”, anlattığı imkansız aşk öyküsüyle Yeşilçam’ın kişiliksiz pavyon kadını modelini de yerle bir etmiştir.
7. “Umut” - Yılmaz Güney (1970). Yeşilçam’ın tüm etkisini hissettirdiği bir dönemde bu film, Türk sineması için bir dönüm noktası olmuştur. Daha sonra peş peşe siyasal filmler çekilecektir.

Kaynak: (www.iyihisset.com, düzenlenmiştir.)

Öğrenelim

DOLAYLI ANLATIM

Başkasından duyulan bir sözü olduğu gibi değil, kendi sözcüklerimizle, anlam olarak aktarmaktır.

Örnek:

Baba: Bu yıl tatile çıkmalıyız.

Babam, “Bu yıl tatile çıkmalıyız.” dedi. (Doğrudan anlatım)

Babam, bu yıl tatile çıkmamız gerektiğini söyledi. (Dolaylı anlatım)

Patron: İşi üç gün içinde bitirmelisiniz.

Patron, “ İşi üç gün içinde bitirmelisiniz.” dedi. (Doğrudan anlatım)

Patron, işi üç gün içinde bitirmemiz gerektiğini söyledi. (Dolaylı anlatım)

Polis: Kırmızı ışıkta geçilmemeli.

Polis, “Kırmızı ışıkta geçilmemeli.” dedi. (Doğrudan anlatım)

Polis, kırmızı ışıkta geçilmemesi gerektiğini söyledi. (Dolaylı anlatım)

Ali: Bu romanın yazarı imza günü için gelmiş, gidip kitabı imzalatayım.

Ali, “Bu romanın yazarı imza günü için gelmiş, gidip kitabı imzalatayım.” diyor. (Doğrudan anlatım)

Ali, bu romanın yazarının imza günü için geldiğini, gidip imzalatmak istediğini söylüyor. (Dolaylı anlatım)

Müdür: Akşama kadar işi bitireyim.

Müdür, “Akşama kadar işi bitireyim.” dedi. (Doğrudan anlatım)

Müdür, akşama kadar işi bitirmek istediğini söyledi. (Dolaylı anlatım)

Babam: Çabuk eve git!

Babam, “Çabuk eve git!” dedi. (Doğrudan anlatım)

Babam çabuk eve gitmemi istedi (söyledi). (Dolaylı anlatım)

DİLEK KIPLERİ

Dilek kipleri; gereklilik, istek, şart ve emir ifade eden yapılardır.

- **Gereklilik Kipi:** “-meli/-malı” ekleriyle kurulur. Eylemin yapılmasının zorunlu olduğunu ifade eder. Tavsiye için de kullanılır.

Çalış-malı-y-ım

Çalış-malı-sın

Çalış-malı (Çalışmalıdır)

Çalış-malı-y-ız

Çalış-malı-sınız

Çalış-malı-lar (Çalışmalıdırlar)

Dinle-meli-y-im

Dinle-meli-sin

Dinle-meli (Dinlemelidir)

Dinle-meli-y-iz

Dinle-meli-siniz

Dinle-meli-ler (Dinlemelidirler)

Örnek:

Alkol kullanmamalısın.

Herkes spor yapmalıdır.

Fazla şeker ve tuz kullanmamalıyız.

Hocam, bu şiirin hepsini ezberlemeli miyiz?

İnsanlar fikirlerini rahatça söyleyebilmeli.

Gereklilik Kipinde Dolaylı Anlatım: “gerektiğini” sözcüğü kullanılarak yapılır.

Öğretmen, “ Yazında noktalama işaretlerine dikkat etmelisin,” dedi.

Öğretmen, yazımda noktalama işaretlerine dikkat etmem gerektiğini söyledi.

“Türkçeyi çabuk öğrenmek için çok tekrar etmelisin.” diyorlar.

Türkçeyi çabuk öğrenmek için çok tekrar etmemiz gerektiğini söylüyorlar.

İstek Kipi: Fiillere getirilen “-e/-a” ekiyle yapılır. Kişinin bir şeyi istediğini bildirir.

Gid-e-y-im	Yaz-a-y-ım
Gid-e- sin	Yaz-a-sınız
Gid-e	Yaz-a
Gid-e-lim	Yaz-a-lım
Gid-e-siniz	Yaz-a-sınız
Gid-e-ler	Yaz-a-lar

İstek Kipinde Dolaylı Anlatım: “-mek istediği-” biçiminde yapılır.

Ona, “ Biraz kitap okuyayım,” dedim.

Ona, biraz kitap okumak istediğimi söyledim.

Dilek/ Şart Kipleri: Gerçekleşmesi bir şarta bağlı eylemleri ifade eden yapılardır. “-se/-sa” ekiyle yapılırlar.

a) **Dilek Kipi:** “-se/-sa” eki fiil köküne doğrudan gelirse dilek anlamı verir. Bir şeyin arzulandığını, olmasını istendiğini anlatır. “Keşke” sözcüğü bu kipe yakıştır.

Gez-se-m	Uyu-sa-m
Gez-se-n	Uyu-sa-n
Gez-se	Uyu-sa
Gez-se-k	Uyu-sa-k
Gez-se-niz	Uyu-sa-nız
Gez-se-ler	Uyu-sa-lar

b) **Şart Kipi:** Çekimli fiillere “-se/-sa” eki getirilerek yapılır. Bileşik cümlelerde kullanılır. Eylemin gerçekleşmesi belirtilen bir şarta bağlıdır.

Çalışır-sa-m	Oynar-sa-m
Çalışır-sa-n	Oynar-sa-n
Çalışır-sa	Oynar-sa
Çalışır-sa-k	Oynar-sa-k
Çalışır-sa-nız	Oynar-sa-nız
Çalışır-sa-lar	Oynar-sa-lar

Şart Kipinde Dolaylı Anlatım: Dilek/şart kipinde yan cümlede değişiklik olmaz. Temel cümlede gelecek zaman anlamı olur.

“Biraz uyusam iyi olur,” dedi.

Biraz uyusa iyi olacağını söyledi.

Hoca, “Dersinize günü güne çalışırsanız başarılı olursunuz,” dedi.

Hoca, dersimize günü gününe çalışırsak başarılı olacağımızı söyledi.

“Piangodan para çıkarsa bir ev alırım.” diyor.

Piangodan para çıkarsa ev alacağını söylüyor.

Not: “-dığı takdirde” yapısı kullanılarak dolaylı aktarım yapılabilir.

“Erken gelerseniz maça yetişebiliriz.” dedi.

Erken geldiğimiz takdirde maça yetişebileceğimizi söyledi.”

Emir Kipi: Buyurma anlatır. İrade dışında, başkasının isteğiyle yapmak zorunda olunan eylemleri anlatan yapılardır. Türkçede çekimlenmemiş bütün fiiller 2. kişi emir kipindedir.

1.	Tekil Kişi:	----
2.	Tekil Kişi:	Gel
3.	Tekil Kişi:	Gel-sin
1.	Çoğul Kişi:	----
2.	Çoğul Kişi:	Gel-in
3.	Çoğul Kişi:	Gel-sinler

Örnek:

Çabuk gel!

Yat! Kalk! Otur!

Şu konuyu bana anlat.

Hemen yatacaksın!

Söyleyin onlara sokakta oynamasınlar!

Müdür: “Hemen okulun önünde toplanın!”

Söyle ona, bir daha beni telefonla aramasın.

Emir Kipinde Dolaylı Anlatım: Fiile kişi ekleri ve belirtme eki getirilerek yapılır.

Baba: “Çabuk eve git.”

Babam çabuk eve gitmemi söylüyor (istiyor).

Müdür: “Hemen okulun önünde toplanın!”

Müdür, hemen okulun önünde toplanmamızı söylüyor. (istiyor, istedi).

Etkinlik 7: Aşağıdaki soruları yanıtlayın.**1. Doktor, “Çok şeker kullanırsan hasta olursun.” diyor.****Yukarıdaki cümlenin dolaylı anlatımı aşağıdakilerin hangisidir?**

- Doktor, çok şeker kullanmam hâlinde hasta olacağımı söylüyor.
- Doktor, şekerin sağlığa yararlı olmadığını anlatıyor.
- Doktor, sağlığım için şekeri bırakmam gerektiğini söylüyor.
- Doktor, çok şekerin sağlık için zararlı olduğunu söylüyor.
- Doktor, çok şeker kullanmamak gerektiğini söyledi.

2. Kitaplığında en az bin kitap yoksa bir aydın sayılamazsın.**Yukarıdaki cümlenin dolaylı anlatımı aşağıdakilerin hangisidir?**

- Kitaplığında en az bin kitap bulunmayan insanın aydın sayılamayacağı ifade ediliyor.
- Kitaplığında en az bin kitap bulunmayan insanın aydın kabul edilmesi zordur.
- Kitaplığında bin kadar kitap bulunmayan insanın aydın sayılması mümkün değildir.
- Kitaplığında bin kadar kitap bulunmayan insanın aydınım demesi mümkün değildir.
- Kitaplığında binden fazla kitabı olmayan insanın aydın sayılamayacağı söyleniyor.

3. Annem, “Her insanın iyi bir işi ve eşi olmalıdır.” der.**Yukarıdaki cümlenin dolaylı anlatımı aşağıdakilerin hangisidir?**

- Annem, her insan iyi bir iş ve eş bulabilir, der.
- Annem, her insanın iyi bir işi olunca iyi bir eşi de olacağını söyler.
- Annem, her insan önce iyi bir iş sonra iyi bir eş bulmalıdır, der.
- Annem, her insanın iyi bir işi ve eşi olması gerektiğini söyler.
- Annem, insanların iyi bir iş ve eş için çalışması gerektiğini söyler.

Etkinlik 8: Aşağıdaki cümleleri uygun sözcüklerle tamamlayın.

yazmamalıydım, okumalısın, ziyaret etmeliyiz, gitmeyecek misin?, telefon etmeliyim, yememelisin, uygulanmamalı, gösterilmelidir, kırmamalı, yardım etmeliyiz

- Kimsenin kalbini _____ çünkü tamiri zordur.
- Hayvanlar dostumuzdur, onlara şiddet _____.
- Büyüklere saygı küçüklere sevgi _____.
- Çok kilo aldın, Türk yemekleri güzel diye bu kadar _____.
- Bu ülkeden gitmeden önce en azından birkaç iyi roman _____.

Etkinlik 9: Aşağıda verilen ek ve sözcüklerle paragrafı tamamlayın.

“dinlen-, gir-, dolaş-, gel-, git- ; “ sözcükleriyle “-meyeyim, -elim/- alım , -eyim, -meyeyim” eklerini birleştirerek tamamlayın.

Hanıma, “Hafta sonu yazlığa gidip biraz _____?” diye sordum.
 “Biraz denize _____, biraz çevreyi _____.”
 Hanım, “Ben _____” dedi; “Çok işim var. Karar veremedim,
 _____, _____?”

Etkinlik 10: İşaretleyin.

	Şart kipi (A)	Dilek kipi (B)
1. Arada bir de olsa beni hatırlasan.		
2. Yeterince çalışırsan neden kazanmayasın ki?		
3. Dolar bu hızla artmaya devam ederse Avrupa'ya gidemeyiz.		
4. Eğer bulduğumuzu öğrenmişlerse yandık.		
5. Birkaç Yeşilçam filmi izlememişseniz hayatınızda bir şeyler eksik demektir.		

Etkinlik 11: Aşağıdaki cümlelerin dolaylı anlatım biçimini yazın.

Örnek: Kadın, “Haziran ayında Antalya'ya gideceğim, on gün kalacağım.” dedi.
 Kadın, Haziran ayında Antalya'ya gideceğini ve on gün kalacağını söyledi.

- Çocuk, “ Bu dönem çok çalıştım ama notlarım iyi değil,” dedi.
_____.
- Öğretmen, “Artık dijital çağdayız, uyum göstermek zorundasınız,” dedi.
_____.
- Hoca, “Bir ülkeyi tanımak sadece dilini öğrenmekle mümkün olmaz, toplumsal alışkanlıklarını da öğrenmek gerekir,” diyor.
_____.
- Annem, “O evi alabilmek için gece gündüz çalışmalıyız,” diyor.
_____.
- Komutan, “ Sipere gir!” dedi.
_____.
- “Eve gidip TV'deki maçı izleyeyim,” dedi ve gitti.
_____.

Dinleyelim - Yanıtlayalım

Metni dinleyin, etkinlikleri metne göre yanıtlayın.

TÜRK SİNEMASININ İLK YILLARI

Etkinlik 12: Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayın.

1. Türkiye'ye sinema _____ yılında girmiştir.
2. 1914-15 yıllarında Fuat Uzkınay'ın çektiği, günümüze kopyası ulaşamayan filmin adı _____ dir.
3. Başrol oyuncusunun ölümü üzerine tamamlanamayan ilk konulu Türk filminin adı _____.
4. Sansür, Türk sinemasına _____ yılında girmiştir.
5. Oyuncularının Çanakkale Savaşı'na katılması nedeniyle Reşad Rıdvan tarafından 1918 yılında tamamlanabilen film _____ dir.
6. "Türkiye'nin ilk sesli filmi Türk, Yunan ve Mısır ortak yapımı olan _____ filmidir."
7. "İlk korku filmi _____ filmidir."
8. "Türkiye'de seyirci ilk kez sinemayla _____ filmiyle karşılaşmıştır."

Yazalım

"Güzel ve fakir genç işçi kız, zengin patronun genç mühendis oğlu, onun kibirli annesi ve iyi kalpli babası, kıza âşık işçi genç..."

Yukarıdaki malzemeyi kullanarak bir senaryo hikâyesi yazın.

Ders 3: EN İYİLER

Bu derste neler öğreneceğiz?

Beyaz perdenin en iyileri ile ilgili farklı konularda ilginizi çeken metinleri okuyup anlayabilecek ve bu konu hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

NURİ BİLGE CEYLAN

Yönetmen, senarist ve fotoğraf sanatçısı olan Nuri Bilge Ceylan 1959 yılında Çanakkale’de doğmuştur. İstanbul Teknik Üniversitesi’nde kimya bölümünde okurken, 1978’de Boğaziçi Üniversitesi’ne Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü’ne girmiştir. Eğitimi sırasında satranç, fotoğrafçılık ve sinemayla ilgilenmeye başlamıştır. Aynı zamanda dağcılıkla da ilgilenmiştir. Bir süre yurt dışında yaşamıştır. Daha sonra Mimar Sinan Üniversitesinde iki yıl sinema eğitimi almıştır. 1995 yılında “Koza” adlı bir kısa film çekmiştir. Bu film, Cannes Film Festivali’nde yarışmıştır. Bu, yarışmaya seçilen ilk Türk kısa filmidir.

Filmlerinde sinemayla fotoğrafı buluşturan Nuri Bilge Ceylan, kendine has bir anlatım geliştirmiştir. 1997 yılında ilk sinema filmi olan “Kasaba”yı çekmiş, film birçok festivale katılmıştır. Bu filmden sonra 1999 yılında otobiyografik özellikler taşıyan “Mayıs Sıkıntısı” filmi çekmiştir. Film, Berlin Film Festivali’nde birçok dalda ödül almıştır.

Nuri Bilge Ceylan, 2002 yılında çektiği “Uzak” filmi ile Cannes Film Festivali’nde aldığı Büyük Jüri Ödülü sayesinde büyük bir ün kazanmıştır.

Filmin başrol oyuncularını Muzaffer Özdemir ve Mehmet Emin Toprak ise En İyi Erkek Oyuncu Ödülü’nü paylaşmışlardır. Bu film ayrıca, toplamda 47 ödül alarak bir rekor kırmıştır.

2006 yılında “İklimler”i dijital görüntü teknolojisi ile çeken Nuri Bilge Ceylan, 2008 ‘de “Üç Maymun” filmi ile katıldığı Cannes Film Festivali’nde bu kez En İyi Yönetmen Ödülü’nü almıştır. Film, ayrıca Oscar yarışına da katılmayı başaran ilk Türk filmidir.

Yönetmen, 2009 yılında Cannes Film Festivali’nde jüri üyesi olmuştur.

“Bir Zamanlar Anadolu’da” filmi ile (2011) aynı festivalde Jüri Büyük Ödülü’nü kazanan Nuri Bilge Ceylan, 2014 yılında çektiği “Kış Uykusu” adlı destansı filmiyle 67. Cannes Film Festivali’nde en büyük ödül olan Altın Palmiye’yi kazanmıştır.

Nuri Bilge Ceylan’ın son filmi ise 2018’de çekilen “Ahlat Ağacı”dır.

Nuri Bilge Ceylan, hikâyelerini bütünüyle anılardan, gördüğü ve yaşadığı çevreden,

kasabalardan, taşradan seçmiştir. Oyuncuları çoğunlukla profesyonel değil, anlattığı çevrenin insanlarıdır, kimi zaman kendi aile çevresidir. Fotoğraf ağırlıklı, belgesel tadı veren, büyü, şiirsel bir sinema dünyası vardır.

Kaynak: (www.sondakika.net.tr, düzenlenmiştir.)

Etkinlik 13: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Nuri Bilge Ceylan'ın çektiği kısa filmin adı nedir?

2. Nuri Bilge'nin ilk sinema filmi hangisidir?

3. "Mayıs Sıkıntısı" filminin özelliği nedir?

4. Toplamda 47 ödül alan film hangisidir?

5. Nuri Bilge'nin son filminin adı nedir?

6. Nuri Bilge, hikâyelerini nerelerden derlemiştir?

7. Nuri Bilge'nin epik filmi hangisidir?

8. "Üç Maymun" filmiyle hangi ödülü almıştır?

Öğrenelim

ADLAŞTIRMA

Fiillere "-mA-, -DİK, -(y) AcAk" ekleri getirilerek onları ad yapan eklerdir. Yan cümle kurarlar. Bilgilendirme, açıklama, haber verme, söyleme; istek, arz, merak, niyet vb. adları için kullanılırlar.

Örnek:

Yüzme öğren**me**yi çok istiyorum.

Bir makale yaz**ma**ya başladım.

Yakından tanı**dık**larımızı bile artık tanıyamaz olduk.

Onun ne iş yapt**ı**ğını kimse bilmiyor.

Örnek:

Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır.

Seçimin sonucunun ne olacağını kimse bilmiyor.

Onunla tartıştığımız hiç olmamıştır.

Az çalışıyorsun, senin üniversite sınavını kazanacağını yok.

Epeydir bu lokantaya uğradığım olmamıştı.

Etkinlik 14: Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Aşağıdakilerin hangisinde “-ecek/-acak” eki farklı bir görevde kullanılmıştır?

- a) Bu hafta iki roman okuyacağım.
- b) Okuyacağım romanların biri Orhan Pamuk'un.
- c) Roman dışında bir makale yazmaya başlayacağım.
- d) Kitapları bulmak için kitaplı gideceğim.
- e) Kitaplıkta bulamazsam sahaflarda arayacağım.

2. Aşağıdakilerin hangisinde “-dik/-dik” eki adlaştırma göreviyle kullanılmıştır?

- a) Ankara'da 12 yıl yaşadık.
- b) Biz o filmi çok sevmiştik.
- c) Bugünlere gelebilmek için çok çalıştık.
- d) Konuyu ayrıntılı olarak inceledik.
- e) Sevdiklerimiz için fedakârlıklar yaparız.

3. “-me/-ma” eki aşağıdakilerin hangisinde adlaştırma yapmıştır?

- a) Bir daha sigara içmeyeceğim.
- b) Olayın nasıl olduğunu anlamadım.
- c) Gerçeği hiçbir zaman öğrenemedik.
- d) Gerçeği bilmeyi çok isterdim.
- e) Artık geceleri dışarı çıkmayacağız.

4. “-ecek/-acak” eki aşağıdakilerin hangisinde adlaştırma yapmıştır?

- a) Geçmişimiz geleceğimizin göstergesidir.
- b) Nuri Bilge Ceylan, yeni bir filme başlayacakmış.
- c) Türkan Şoray'ı her zaman sevgiyle izleyeceğiz.
- d) Atif Yılmaz'ın Türk sinemasına kattıkları unutulmayacaktır.
- e) Sinema asla ölmeyecektir.

5. “-me/-ma” eki aşağıdakilerin hangisinde adlaştırma yapmamıştır?

- a) Artık çalıřmayı dūřünmüyorum, yorulдум.
- b) Baharda seyahat etmeyi severim.
- c) Tūrkiye’de birçok řehre henūz gitmedim.
- d) Felsefe kitaplarını okumaya çalışıyorum daha çok.
- e) Denizde dalmayı seviyorum.

 Dinleyelim - Yanıtlayalım

Metni dinleyin, etkinlikleri metne gōre yanıtlayın.

TŪRKAN řORAY

Etkinlik 15: Dinlediğiniz metne gōre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Tūrkan řoray, hangi yōnetmen tarafından keřfedilmiřtir?

2. İlk kez hangi filmde oynamıştır?

3. Tūrkan řoray’a neden “sultan” lakabı verilmiřtir?

4. “řoray Kanunları”na gōre Tūrkan řoray neler yapamaz?

5. Tūrk sinemasında dōrt yapraklı yonca olarak adlandırılan yıldızlar kimlerdir?

6. Tūrk sinemasında gazino filmleri dōnemi hangi filmle bařlamıřtır?

7. Tūrkan řoray hangi filmle yōnetmenliėe bařlamıřtır?

8. Tūrkan řoray’ın hangi filmi kŪlt olmuřtur?

9. Tūrkan řoray, hangi dizilerde oynamıřtır?

Etkinlik 16: Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle tamamlayın.

“*oynayacağını, gezmeyi, anlatacaklarımı, seyretmeye, bitirebileceğinden, anladıklarınızı, izlemeyi, sevdiğimi, gitmeyi, olacağı*”

1. Size bugün _____ çok iyi dinlemenizi istiyorum.
2. İstanbul’da deprem bekleniyor ama ne zaman _____ bilinmiyor.
3. Seni ne çok _____ bir bilebilsem.
4. Artık buraya yerleştik, _____ düşünmüyoruz.
5. Ben de herkes gibi orası senin burası benim _____ bilirdim ama yapmadım.
6. Dizi değil de daha çok film _____ severim.
7. Lütfen anlatılanlardan _____ birkaç cümleyle bir kağıda yazın.
8. Onun üniversiteyi _____ emin değilim.
9. Türkan, Türk sinemasının en güzel filmlerinde _____ 16 yaşındayken bilemezdi.
10. Kemal Sunal filmlerini _____ doyamıyoruz

Yazalım

Sevdiğiniz sinema oyuncusunu tanıtan bir yazı yazın.

YANITLAR

Etkinlik 1:

1. Alfred Hitchcock
2. Oyuncak
3. Serseri Âşıklar
4. İtalyan
5. Sanat

Etkinlik 2:

1. yazışıyor
2. ağlaşıyordu
3. çarpıştı
4. gülüşüyordu

Etkinlik 4:

1. çizildi
2. izlendi
3. buluşturuldu
4. birleştirildi
5. istendi

Etkinlik 5:

1. Sinemanın algılarımızı yönetmek için kullanıldığı.
2. Sinemanın algılarımızı yönetmek amacıyla kullanıldığını bilmesi, uyanık olması gerekmektedir.
3. Seyircilerin duygu ve bilinç dünyalarına yönelik ürünler de üretmektedir.
4. a. Çeşitli toplumsal olaylar karşısında kitlelerin geliştirebilecekleri tepkilerin rahatlatılması amacıyla üretilmektedir; b. Bu tür filmler ve film kahramanlar sayesinde toplumların duygu ve motivasyonu derinden etkilediği için üretilmektedir.
5. Algı, bireylerin duyguları aracılığıyla edindikleri bilgilere göre içinde buldukları dünyayı yorumlama, ona göre hareket etme işlemidir.
6. Bireyler düşüncelerini çoğunlukla algılardan oluşturmaktadır.
7. Geçmişin kahramanları savaş meydanlarından gerçekten dövüşerek ve kanla çıkarken, günümüzün kahramanları beyaz perdede senaryolar aracılığıyla yaratılmakta ve kitlelere sunulmaktadır.
8. Sinema, üretilen kitle kültürünün bir taşıyıcısı olduğundan, algı yönetimi yapmak isteyenler için önemli bir araçtır.
9. İzleyici, kültür endüstrisine ait bu ürünleri sorgulamadan içselleştirebilir.
10. Kitlelerin ruhunu iyi bir biçimde yansıtmamasından, bu anlamda kitlelerin karşısında bire bir ayna görevi üstlenmesinden kaynaklanmaktadır.

Etkinlik 6:

1. Yeşilçam Sineması her zaman fazla eğitilmiş olmayan, geniş halk topluluklarına seslenmektedir.
2. Çokça duygu yüklü, kolayca anlaşılabilen, aynı anda dramı da melodramı da güldürüyü ve heyecanı da verebilen, verebilmek için her çeşit klişeyi ve tesadüfü kullanan bir sinema olmasıdır.
3. 19. yüzyılın “Sefiller”, “Ekmekçi Kadın”, “İki Yetim” gibi Fransız popüler romanlardır.
4. Gücünü ve güçsüzlüğünü tekrarladığı formül ve klişelerden alır.
5. Daha güncel, gerektiğinde psikolojik gerektiğinde siyasal ve olgun, çağdaş bir sinemaya bırakır.

Etkinlik 7:

1. a
2. a
3. d

Etkinlik 8:

1. kırılmamalı
2. uygulanmamalı
3. gösterilmelidir
4. yememelisin
5. okumalısın

Etkinlik 9:

Hanıma, “Hafta sonu yazlığa gidip biraz dinlenelim mi?” diye sordum. “Biraz denize girelim, biraz çevreyi dolaşalım.” dedim. Hanım, “Ben gelmeyeyim” dedi; “Çok işim var. Karar veremedim, gideyim mi, gitmeyeyim mi?”

Etkinlik 10:

1. Dilek
2. Şart
3. Şart
4. Şart
5. Şart

Etkinlik 11:

1. Çocuk, bu dönem çok çalıştığını ama notlarının iyi olmadığını söyledi.
2. Öğretmen artık dijital çağda olduğumuzu, uyum göstermemiz gerektiğini söyledi.
3. Hoca, bir ülkeyi tanımanın sadece dilini öğrenmekle mümkün olmadığını, toplumsal alışkanlıklarını da öğrenmemiz gerektiğini söylüyor.
4. Annem, o evi alabilmek için gece gündüz çalışmamız gerektiğini söyledi.
5. Komutan sipere gitmemi söyledi.
6. Eve gidip TV'deki maçı izlemek istediğini söyledi ve gitti.

Etkinlik 12:

1. 1896
2. Ayestefanos'taki Rus Abidesinin Yıkılışı
3. Leblebici Horhor Ağa
4. 1918
5. Himmet Ağa'nın İzdivacı
6. İstanbul Sokakları'nda
7. Çılgılık
8. Tren'in Gelişi

Etkinlik 13:

1. Koza
2. Kasaba
3. Otobiyografik özellikler taşımasıdır.
4. Uzak
5. Ahlat Ağacı
6. Anılardan, gördüğü ve yaşadığı çevreden, kasabalardan, taşradan.
7. Kış Uykusu
8. En İyi Yönetmen.

Etkinlik 14:

1. b 2. e 3. d 4. a 5. c

Etkinlik 15:

1. Türker İnanoğlu
2. Köyde Bir Kız Sevdim
3. Rüçhan Adlı, ona "Sultanım" olarak hitap ettiği için.
4. Öpüşmez, dekolte giyemez, zor şartlarda oynamaz.
5. Fatma Girik, Filiz Akın, Hülya Koçyiğit, Türkan Şoray.
6. Sürtük.
7. Dönüş.
8. Selvi Boylum Al Yazmalım.
9. "İkinci Bahar", "Tatlı Hayat."

Etkinlik 16:

1. anlatacaklarımı
2. olacağı
3. sevdiğimi
4. gitmeyi
5. gezmeyi
6. izlemeyi
7. anladıklarınızı
8. bitirebileceğinden
9. oynayacağını
10. seyretmeye

Yararlanılan kaynaklar

Doç. Dr. Hakan Savaş'ın Güzel Sanatlar. AÖF Yay. 2. Basım. 2013, Eskişehir. Kitaptaki yazısından alınarak uyarlanmıştır.)

Çağdaş GÖKBEL, "Türk Sinemasında Algı Yönetimi: Kurtlar Vadisi Örneği, " Black Sea Journal of Public and Social Science Open Access Journal, Sayı 1 Cilt 1: 30-36 / Ocak 2018 ; yazı, bu makaleden yararlanılarak yazılmıştır.)

G. Scognamillo, <http://www.tsa.org.tr/tr/yazi/yazidetay/45/yesilcam-mitolojisinden> uyarlanmıştır.

<https://www.iyihisset.com/yasa/turk-sinemasinin-altin-cagi-yesilcam'dan> uyarlanmıştır.

<https://www.sondakika.net.tr/nuri-bilge-ceylan-kimdir-aslen-nereli-kac-yasinda-213h.ht>

<http://www.tersninja.com'dan> alınmıştır.